

כתבי
הסבא
מקלם

ימים נוראים

עמ"י עש"ז

ולישרי לב שמחה

אור זרוע לצדיק

כתבי הסבא מקלם

דברי חכמה ומוסר

של הוד גאון מאור הגולה סבא קדישא מרנא ורבנא
רבי שמחה זיסל זיוו (ברודא) זצוקלה"ה

עניני

אלול וימים נוראים

מלוקטים מתוך מאמריו וכתביו מכת"ק והעתקות
ומכתבי גדולי תלמידיו זיע"א

בני ברק

מהדורה מתוקנת - התשמ"ט

דברים אחדים

קבוצת המאמרים שזכינו בזה בס"ד לכלול כאן בספר, נלקטו ונאספו מההעתקות והכתבים המרובים שנשארו לברכה מאותם שלא באו בדפוס, ויש בהם לעורר לעבודת אלול וימים נוראים (בנוסף למאמרים שכבר נדפסו במקומות מפוזרים בשני חלקי "חכמה ומוסר" וכתבי הסבא מקלם פנקס-הקבלות שלא נכללו בספר זה).

בשלב העריכה היה נראה כי יש ללקט ראשית את אותם המאמרים הקלים יותר להבנה, אשר בהם יש תקווה כי יהיו שוים לכל נפש, ואותם המאמרים המסתעפים לכמה וכמה ענינים השארנו לע"ע ועוד חזון בעה"י.

עמל רב ועבודה גדולה הושקע בעריכת המאמרים ובסידורם, בהוספה ובחיפוש אחרי המראי מקומות וכד' שהוזכרו, ושהוזכרו ברמיזה, נעשתה השתדלות להשגיח על כל פרט ופרט. בכמה מהמאמרים נוסף מתחת לקו למטה העתקה ממקומות אחרים, ששם הוזכר הענין המתבאר ביתר הרחבה, וכפי שהיה נראה יש בזה להשלים ולקרב את ההבנה, אם כי בודאי לעומק הענינים וחרדת הקודש בבואנו אל הקודש עדין אין זה די, מ"מ לקוצר הזמן קיבלנו את התביעה כי מן הזהירות שלא להזוהר הרבה ולהודרו להביא הברכה לאלול דהאי שתא.

בסוף הספר נוספו ג' מאמרים מאותם המסתעפים והנצרכים לידיעה רחבה ביסודות שנתבארו בדברי מורנו במקומות אחרים, קבלנו עצה מח"א שליט"א להוסיף ביאור בפנים המאמר מקטעי לשונות של מורנו במאמריו במק"א, ללא תוספת אף של מילות קישור. הדבר נעשה בגדר נסיון כדי לקבל את חו"ד המעיינים והלומדים שליט"א.

מקורות הכתב"י וההעתקות הנמצאים תח"י כבר הוזכרו ב"דברים אחדים" בתחילת ספר כתבי הסבא מקלם ותלמידיו ח"א, וכמעשינו בראשונים כן מעשינו כאן, וא"צ לכפול אלא להזכיר לברכה את ההעתקה שנתוספה ואשר שימשה למקור בשהה מאמרים בחלק זה. ה"ה ההעתקות שהעתיק רבי אברהם דב בן ר' יצחק נתן (אברמס) פקר זצ"ל מתלמידי מורנו זצוקללה"ה, חבר בחבורת הדב"ק טוב ושימש בקודש כמג"ש ובהשגחה בישיבת לומזה עד (ועד בכלל) ליום הסתלקותו בק"ש כ"א טבת תרע"א. כתביו נשתמרו ונמסרו לנו ע"י נכדיו הרה"ג, הרב יהודה סילבר שליט"א - ארה"ב ואחיו הרב ירחמיאל סילבר שליט"א - צפת. ברכת ה' אליהם מעתה ועד עולם.

שני ימים לחודש הרחמים והסליחות תשנ"ז

תוכן המאמרים

- א. אלול הקדוש - חודש החכיבות א
- אבינו ואח"כ מלכנו - הכל יכול ורוצה להטיב - השכר על העמל -
ברור שמתרפין, עמוד! בהתפעלות והתחזקות - שכרו כנגד כולם כי
הם מפריעים.
- ב. שכרן של מצות - ממצות "שכחה" ב
- השכר על מעשה שבמקרה וק"ו למכוון - כך בטובת הגוף וק"ו בטובת
הנפש - סלע של נפש מפרנסת בתמידות.
- ג. עוד בגודל הפליאה משכרן של מצוות ג
- החימה בעונש העבירה לרוצה לחטוא - וק"ו לחוטא ושונה שהותרה
לו - ההצלה שעל ידי המוסר - ומגודל העונשים נלמד עוצם השכר.
- ד. נחיצות בחיזוק תמידי מהרפיון ד
- המרפה עצמו עד כמה מפסיד - יהושע אף הוא הוזהר לחיזוק ממש
ומהגבורה.
- ה. כשאינו מוסיף מעלה - בודאי נופל ה
- כח העדר המכלה - וכך ביראת שמים - העוה"ז נברא בה'.
- ו. הסיבה והתכלית ו
- יש והתכלית יוצרת הסיבה ויש והסיבה גורמת לתכלית - כך במסחר,
בחכמה ובעבודתו יתברך, וכאלול - ההבדל בלמעשה.
- ז. עבודת אלול והכנה לראש השנה ז
- ראשי פרקים: - אלול על ג' דברים - ההכנה לראש השנה בג' דברים
- מלכויות בשלושה עניינים - האדם מקנה לבוראו - זכרונות בג' דברים
(מידות) - שופרות: קבלת התורה והאחרית.
- ח. בתחילה קבלת עול מלכות שמים ח
- חולה שהרופא מתנהג עמו בנחת ושהרופא מתנהג עמו קשה - החולה
וה"ה התלמיד והכסיל - בהתחלה קבלה חזקה של עומ"ש - קבלת
הרבים.

יט

הפסד באיחור הכרת האמת

ושאול⁵ בשביל שלא הודה תיכף על חטאתו, כדוד, נלקח ממנו המלוכה.

וקוטב הדבר, שלא עמד שאול תיכף על האמת, כמו דוד.

ועתה ראה נא, מי שהוא חסר לו מעט-זמן על השגת האמת - יותר מזולתו, נענש כל-כך. {אס-כן}, מי שאינו עומד על האמת כלל, ונשאר בטעותו, - כמה עונשו גדול!

ומזה תקיש עוד ועוד פחיתת הכרת-האמת, מדרגה אחר מדרגה, הפלא מאד!

לימוד נפלא משאול, שאמר לו שמואל (בשמואל-א' טו, יט-כד) "ולמה לא שמעת בקול ד' ותעט אל השלל ותעש הרע בעיני ד'"; ויאמר שאול אל שמואל אשר שמעתי בקול ד' וגו'. ואחר-כך, כאשר אמר לו שמואל "החפץ לד' בעולות וזבחים" וגו', אז "ויאמר שאול אל שמואל חטאתי כי עברתי את פי ד'" וגו'.

מה-שאיין-כן דוד, כשאמר לו נתן הנביא (שמואל-ב' יב, ט"ג) "מדוע בזית את דבר ד' לעשות הרע בעיני" וגו', מיד "ויאמר דוד אל נתן חטאתי לד'" וגו'.

כ

העונש בחסרון ידיעה

כידוע מאמרם ז"ל (תנחומא ויגש י"ט) סימן היה לו שלא ימות בן בחייו.

ומה גם יוסף הנולד מרחל וגברא פרישא דאחוהי (תרגום), ומעשיו מוכיחים עליו, ומה גם כי זה היה אבל על כלל-ישראל!

נוכח להבין גודל צערו ואבלו, באין תנחומין!

ומה היה זאת? - כי מחמת מניעת

נוכח להבין גודל העונש של חסרון ידיעה, ואין אנו צריכים לעונשים אחרים, רק הוא בעצמו העונש.

הנה צרת יעקב-אבינו ע"ה - מאבדות יוסף - היתה גדולה מאד מאד, בלי תכלית.

כי לא היה מתאבל עליו כטבע רחמי אב לבן, אבל היה מתאבל (בראשית לו, לה) "כי ארד אל בני אבל שאולה",